

[Justitsministeren.]

nået til den opfattelse, at § 13 måtte læses som et sådant påbud. Det, der står i grundlovens § 13, er:

„Kongen er ansvarsfri; hans person er fredhellig. Ministrene er ansvarlige for regeringens førelse; deres ansvarlighed bestemmes nærmere ved lov.“

Der står ikke udtrykkeligt: en ministeransvarlighedslov, og den kommissionsbetænkning, der foreligger, argumenterer meget klart for, at der ikke påhviler lovgivningsmagten nogen retlig forpligtelse til at gennemføre en speciel ministeransvarlighedslov. Det retlige ansvar hviler på den lovgivning, vi i øvrigt har, straffelovgivningen og dansk rets almindelige erstatningsregler. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen gik det skridt videre at sige: har vi et retligt ansvar for ministrene? Derom kunne man jo blot nøjes med at henvise til, at dette retlige ansvar dog 4 gange i hvert fald er forsøgt gjort gældende — og én gang med held — over for ministre. Men jeg forstod, at det, det ærede medlem vendte sig imod, var, at det er flertallet, der skal rejse sagen. Forholdet er jo dette, at det er kongen og folkettinget, der over for rigsretten skal rejse sag imod ministrene — kongen kan derudover rejse sag ved rigsretten også imod andre — det er det, der er det springende punkt.

Det ærede medlem sagde selv, at han vidste ikke, hvad han skulle sætte i stedet. Men han pegede meget stærkt på, at gennemfører vi en egentlig ministeransvarlighedslov, må vi også tage stilling til, hvem der kan rejse tiltale. Med andre ord ønsker det ærede medlem en ændring af grundlovens bestemmelse om, hvem der rejser tiltale, thi når grundloven siger, at folkettinget rejser tiltale, så betyder det folkettingets flertal. Det ærede medlem kan derfor ikke få nogen anden til at rejse tiltalen, medmindre det ærede medlem får gennemført en ændring af grundloven. Jeg kan ikke forestille mig, at det ærede medlem tænkte sig en ændring gående i retning af, at den almindelige anklagemyndighed — der jo imod hans vilje sorterer under justitsministeren — skulle rejse sag i disse tilfælde. Det, det ærede medlem må tænke på, er, at et mindretal i det høje ting kunne rejse en sådan sag, og så var spørgsmålet naturligvis:

hvor kvalificeret skulle det være? Jeg ville tro, at det var ganske overordentlig farligt at fastsætte en bestemmelse om, at et mindretal kunne rejse tiltale ved rigsretten imod ministre. Vi ville få mange, tro mig, og mange meningsløse rigsretssager.

Ordføreren for forslagsstillerne (Iver Poulsen): Den højtærede minister sagde, at jeg havde påstået, at der i grundloven var et påbud om at gennemføre en lov om ministres ansvar. Det har jeg også gjort. Men jeg sagde også noget andet; jeg sagde, at daværende justitsminister K. K. Steincke netop brugte dette udtryk i bemærkningerne til sit lovforslag i 1939: „Under hensyn til grundlovens påbud“. I øvrigt kan jeg i samme forbindelse lige sige til den ærede ordfører for socialdemokratiet, som var inde på det samme, nemlig at vi ved den sidste forhandling om dette spørgsmål blev klar over, at der ikke var et sådant krav i grundloven: det kommer an på, hvem „man“ er — det er det ubestemte stedord — og om den ærede ordfører er blevet klar over det; det lader det jo til. Men vi er aldeles ikke blevet overbevist om, at der ikke er et krav i grundloven, og at grundloven skal læses på en anden måde end andet almindeligt dansk, og i hvert fald vil grundlovens bestemmelse herom altid blive udsat for fortolkning og være et fortolkningsspørgsmål. Her kan jeg henvise til professor dr. jur. Stig Iuul, som også har udtalt sig om dette spørgsmål i værket „Den danske rigsdag 1849-1949“, side 594, hvor det bl. a. hedder — med formandens tilladelse vil jeg gerne citere — :

„Der tiltrænges utvivlsomt i høj grad regler om ministrenes ansvar i betragtning af, at straffelovens regler om forbrydelser i offentlig tjeneste og hverv er udformet uden særlig hensyntagen til ministrenes pligtforhold.“

Jeg gav udtryk for vor opfattelse på dette område ved behandlingen af det tidligere fremsatte lovforslag; og fordi flertallet i en af ministeren nedsat kommission kommer til sit resultat, kan man ikke sige, at man har flertallet af den juridiske sagkundskab bag sig. Der er jo flere juridisk sagkyndige her i landet end lige netop 12 personer, udpeget af ministeren, og, som jeg dengang også fremhævede, det er noget andet